

Deset pesmi

Nevin
BirsaZATO
POSLUŠAJTE

Ob zlatem krilu,
ob nitih kipečih škorcev,
ob mogočni reki zgodovine: skrajni čas je že,
odprite ventile kopirnice, da razmnožim
povedke mrzlice! (Sceja se kri,
vojskovodje z blodnimi grebeni
jezdijo mršave konje. Cipe gorijo,
in Alzacija modri): o lepi svet, o jedro,
ki prihaja v magnetnice hrupa,
v modulacijo betona. A moja misel bega:
od marmornih gesel, gorečih gesel, sršečih gesel,
do plakatov v prepihu tunelov,
saj res: vino vre,
muhe cepajo in padajo v mojo kri,
ki nočem, da bi bila moja kri. Nočem!
Verige saj, pladenj čudaštev,
skozi katere gre upanje: to je zadnje upanje.
Zato poslušajte, poslušajte... Poslušajte!

NAJ VSTANEJO
PODOBE

Prosim, tako, naj vstanejo
podobe, ki sem jih nosil v srcu, v prostoru,
rezerviranim samo za vas, prosim, ne tako,
naj se porazgubijo,

preden pridejo do izvezenih igračk:
 konjičev, muck, slončkov, mišk, kač, –
 tako, ne tako, prosim, –
 o naj že odbijejo stolpne ure
 z zvokom neminljivosti, naj se
 sprehodijo celuloidni možički po vseh temnih
 mavricah in žilah in naj
 jutranji horizont, ki se razteza s
 pomnoženimi utripi, zapusti to deželo,
 deželo, o to pokrajino
 globoke smrti in presunljivih žarkov,
 ki bodo odbleščali in zameglili moj pogled!

JUTRO
 NA OBRAMBEM
 STOLPU

Rožljanje sklepov in rje, butanje
 velikega morja, speči vonj
 trpečih in kasneje ranjenih: brusili so svoje nože
 na naših dušah, na naših srcih,
 in počasi je jenjalo drhtenje;
 postajali smo mirni,
 četudi smo prehodili pot od morilcev do umorjenih,
 naša usoda je bila: trpljenje . . . ,
 in posušile so se solze,
 nosili so težko breme, a niso obnemogli,
 nosili so skale,
 a niso obnemogli: si morda ti, suženj cvetja, neba
 in krvi, slišal cvrkutanje smrti
 v gajih, rosnih kamnolomih, v zaporih
 in medlih bolnišnicah,
 katerih veže so bile omočene s povoji in jodom?
 A to se ne zgodi vsak dan . . .
 Jurišajo naše veke, jurišajo verige, ki niso več verige,
 in zarja se utrinja
 na zaslonu vran in žuželk . . .

. . . A niso obnemogli! Platane so metale sence
 dolgo na zidove utrd, in čačke in parole so
 krvavele ob vznožju gorá,
 zakaj angeli se ne bodo več vrnili . . .!

ŽAREČI KLJUČI Žareči ključi oblasti, shranjeni kot puh
odletelih ptičev, žareči hrbet spominov,
vibrirajočih v zelenih vodah smrti in lepke krvi?

Opuščeni bregovi,
na katere zahajajo velike ladje,
utrinjajoče se in prasketajoče kot vžigalice
na golem trebuhu
in na slemenu vrtrih vetrov?

Pahljača, vzgorevajoča kot jesenski grozdi
v žvenklju prihodnosti,
usta, odprta v klicu,
s pozabljenim peskom suhih rož v nedrih?

Z groznimi zvezdami obtežene
roke generalov, roke beračev, roke kriminalcev,
kakor anemično ploskanje
jesenskih vodá, kakor marmornata stopnišča,
obarvana s stopali revežev in bogatinov:
ko bom izdrl nož iz lesketajočih se zakladov
časa, bo obmirovalo presojno oko,
in neštete rakete bodo
brizgnile v krivuljasti bazen,
v splašeno poreklo teme.

ČLOVEK Ugleдал sem svojo roko v izložbi,
ALI ŽAREK in mrčes je spremljal cvet cinije v tej roki,
ki jo je odsekal šakal, človek ali žarek,
skozi katerega vrata sem hotel:
verjemi mi, zvonci vhodnih vrat zvonijo,
a ne zavoljo sreče in ne zaradi smrti,
veličastna je pomlad,
v kateri se kamenčki igrajo z vetrom,
v lepem drevesnem ognju,
ki je žarel, o zvezda, o bog!

In šel sem k trgovcu,
da zamenjam nohte in meso roké
s srcem; hotelo je iz orehove lupine,

in letenje vešč, ki so se množile
v katakombi, skriti v davni
celici človeka,
je sprevidelo zmoto in napake
žic,
v omrežju nevidnega pretoka.

STOLP
KRVAVIH ANTEN

Močna luč razuma, ki jo sovražim,
zida stolp krvavih anten v zamolčko nebo:
splášijo se tropi v zenici strupa,
na vse strani raznašalci bežijo
v brezžičnem mediju ur, ki hlapijo nad
mestom. Bežijo mehanična kolesja proti zenitu
lastne sence, kradem naboje, naboje, naboje...

Nekoč se bo zgodilo:
odpira žrelo beli maček, črni maček, rdeči maček,
zobje in zobrne se pačijo
nad lepim, visokim stolpom duše,
duše ni, svetilka sveti, televizor ščemi v daljnem
kanalu... (Nad lepim, visokim stolpom duše?)

Vzemite pest pepela
in jo stresite v uho jekla,
kjer migotajo srepi naboji,
svetlejši od noči in tudi lepih zvezd.

ŠEPET SLEDOV

Jaz odmetujem smrt, in čas me rani:
slep sem v nihanju morja,
čolnov in belih ptic,
ki se krotovičijo v solzah stoičnega viharja.

Odprem se,
odprem luč,
karbidovko, ki se otresa vsakršne svetlobe,
vsakršne noči, in brez prestanka
tonem v znoj in nebo življenja,
z algami v okusu,

z zlom na konicah prstov,
 da bi ugledal nepregledno drhtenje,
 (kakšno krčenje,
 kakšen nasmeh, kakšen utrip?),
 zlateničasti zvon obmorske katedrale
 se drobi in sesipa v meni:
 davna mivka, in šepet sledov,
 kjer več ne spijo ne zvezde in ne mrtve kače.

ZGODOVINE NI Smej se do onemoglosti,
 ko se s prsti dotakneš cirkusa,
 v katerega je človek zaverovan:
 smej se omejenosti,
 (o ne: tekle so reke krvi,
 gorele so grmade, cvrčeče človeško meso,
 bile so prosojne nune, bile
 so vislice, ki davijo vse zakone,
 vse črne mušice. O ne: bili so junaki,
 sipki kot pesek, mogočni kot gore.
 Bili so streli in zlomljena kopja.
 Bili so zvoki,
 v katerih se je stapljalo stoletje za stoletjem,
 dan za dnem, hip za hipom, smrt
 za smrtjo, rojstvo za rojstvom . : .)

Torej: smej se do onemoglosti!
 Vse je bilo cirkus,
 ki ga živimo tudi danes.
 Roke se stezajo in mahajo iz aren in stadionov.
 A ko prešteješ kaplje znoja in krvi,
 umolkneš,
 in krohot se preseli na vse nočne
 pokrajine in zvezde.

ZA MOJIMI
 TEŽKIMI
 VEKAMI Če ne, krdelo konjev topota
 za mojimi težkimi vekami: spodobi se,
 da se nanovo oplodi zemlja,
 o hudovanje v mōri nekih meglá, za katere

bi sodil, da prinašajo razočaranje in greh,
 vrtinec ljubezni,
 ki sliši naraščanje žil in hitri pretok
 obličja; prestoli, perutnice,
 izba, v kateri se prostrano bistvo spreminja
 v žerjavico, morda v nasmeh? Vse to,
 in drugo. Ostane okus po nas,
 po vrenju pridevnikov in stvari,
 brez tolažbe nihal v praznini,
 brez nežnosti in brez žalosti, tudi ko se navadiš
 prestrašenih resnic,
 ki plahutajoč frfotajo v človeški mrak
 in za sklade opojne smrti.

NEKOČ
 SEM ŽE ŽIVEL

Obsedla me je misel, da sem некоč
 že živel, (in kostanj
 onkraj poti se osipa): čuden je ta čas,
 iz katerega me vlečejo demoni,
 čudna je iskra, ki plamení na parobku
 mojega bivanja, v žilah, ki tečejo
 proti svojemu rojstvu: o bil sem že,
 zakoreninjen v mrzlem kamnu zvezde,
 v studencu silnega plamena,
 da nekega dne, hipoma, rečem besedo,
 ki se bo razpršila čez severni in južni meridian,
 čez jezero občestva, čez zamotani gozd
 zvezd. Morda me vse to kdaj obiše,
 morda odleti v krivuljo besa ali v rdečino ljubezni,
 morda spregledam,
 da je vse to že bilo v nekem žarku,
 v nekem atomu, v nekem oblaku, v nekem
 odmevu, – in privlečem izza kioska
 ves lažnivi tisk in se s taksijem odpeljem
 v grlo, vzdolž reke, iz katere tekajo
 krhke zgradbe neznano kam, in dopustim,
 da bom živel v oni prihodnosti
 še tolikokrat kot sem umrl.